

6,8 milliárd forint bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa 2006. december 21-én meghozott határozatában megállapította, hogy az Allianz Hungária Biztosító Rt., a Generali-Providencia Biztosító Zrt., a Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége, a Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft., a Magyar Opelkereskedők Bróker Kft. és a Porsche Biztosítási Alkusz Kft. az elmúlt években a versenykorlátozására alkalmas magatartást tanúsított. A Versenytanács a vállalkozásokkal szemben összesen 6.814.300.000 Ft bírságot szabott ki:

- Allianz Hungária Biztosító Rt.: 5.319.000.000 Ft**
- Generali-Providencia Biztosító Zrt.: 1.046.000.000 Ft**
- Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége: 360.000.000 Ft**
- Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft.: 45.000.000 Ft**
- Magyar Opelkereskedők Bróker Kft.: 13.600.000 Ft**
- Porsche Biztosítási Alkusz Kft.: 30.700.000 Ft**

A Versenytanács a Magyar Biztosítók Szövetségével szemben megszüntette az eljárást.

A Gémosz magatartása

1. A 2002-ben megalakult Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetségének (a továbbiakban: Gémosz) jelenleg több mint 300 tagja van, az általuk működtetett márkakereskedések száma 6-700.
2. A Gémosz-nak már megalakulásának évétől, 2002-től célja volt a márkakereskedések javítói árai vonatkozásában az árverseny korlátozása, az egységes árak, illetve áremelések érvényesítése.
3. A Gémosz a 2003., a 2004. és a 2005. évben az Allianz Hungária Biztosító Rt. (a továbbiakban: Allianz) és a Generali-Providencia Biztosító Zrt. (a továbbiakban: Generali) által alkalmazott javítói óradíjak mértékéről megállapodást kötött a két biztosítóval. Ezekből a megállapodásokból levezethetők a Gémosz e tárgyban hozott, versenyjogilag értékelte döntései.

4. Versenyjogi kifogás alá esik, ha egy társadalmi szervezet jogszabályi felhatalmazás hiányában árakat közvetlenül befolyásoló magatartást tanúsít. A jelen esetben a Gémosz „ajánlott árakban” állapotodott meg az Allianz és a Generali biztosítóval, amely magatartás a versenytörvénybe ütközik, mert az ajánlott árak következtében más árak érvényesülhetnek a piacon, mint az ajánlás hiányában. A versenyjogi tilalom alá nemcsak a formális határozat vagy ajánlás formáját öltő szervezeti aktusok tartoznak, hanem minden olyan megnyilvánulás jogsértőnek minősül, amely (függetlenül tényleges hatásától) olyan szándékot tükröz, hogy összehangolva a tagok piaci magatartását korlátozza a gazdasági versenyt.
5. A Versenytanács megállapította, a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított a Gémosz az Allianz, illetve a Generali által a 2003., a 2004. és a 2005. évben a márkakereskedések esetében alkalmazott javítói óradíjakról szóló megállapodások tárgyában hozott döntéseivel.
6. A Versenytanács a bírság összegének megállapításakor alkalmazta a versenytörvény azon rendelkezését, amely szerint a vállalkozások társadalmi szervezetével szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tag vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, azaz nem magának a társadalmi szervezet előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka jelenti a bírság összegének maximumát.

Az Allianz javítói óradíjakkal kapcsolatos magatartása

7. Az Allianz és a Gémosz között megállapodások jöttek létre a 2003., a 2004. és a 2005. évben az Allianz által alkalmazott javítói óradíjak tárgyában. Ezek közül a Versenytanács az Allianz vonatkozásában azokat minősítette jogsértőnek, amelyek esetében az óradíj mértéke bizonyítottan összekapcsolásra került a biztosítási termékek értékesítésében elért eredménnyel.

A 2003. évben alkalmazott óradíjak tárgyában megszületett megállapodás esetében nem volt arra vonatkozó egyértelmű bizonyíték, hogy annak része lett volna az értékesítésbeli teljesítmény. Az Allianz és a Gémosz között a 2004. és a 2005. évre vonatkozó megállapodásnak ugyanakkor már eleme volt a biztosítási termékek értékesítésében elért teljesítmény és az óradíj mértékének az összekapcsolása.
8. Megállapítást nyert továbbá, hogy a 2004. és a 2005. évben az Allianz által alkalmazott óradíjakról szóló, az egyes márkakereskedésekkel létrehozott megállapodások megkötésekor általános gyakorlat volt az óradíj és az értékesítés összekapcsolása. Az ezt megelőző időszakra vonatkozóan e tárgyban elegendő bizonyíték nem állt rendelkezésre.
9. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított az Allianz a Gémosz-szal, illetve az egyes márkakereskedésekkel az Allianz által a 2004. és a 2005. évben a márkakereskedések esetében alkalmazott javítói óradíjakról szóló, a javítói óradíjak mértékét az Allianz biztosításainak értékesítésében elért teljesítménnyel összekapcsoló megállapodások megkötésével.

A Generali javítói óradíjakkal kapcsolatos magatartása

10. A Generali és a Gémosz között megállapodás jött létre a 2003., a 2004. és a 2005. évben a Generali által alkalmazott javítói óradíjakról. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, hogy ezeknek megállapodásoknak része lett volna az óradíjak mértékének és a biztosítások értékesítésében elért teljesítménynek az összekapcsolása.

Az ugyanakkor megállapítható volt, hogy a Generali és az egyes márkakereskedések közötti, a Generali által a 2004. és a 2005. évben alkalmazott óradíjak tárgyában lefolytatott tárgyalások során általános gyakorlat volt az óradíjak mértékének és a biztosítások értékesítésében elért teljesítménynek az összekapcsolása, a megállapodások ezen tényező figyelembe vételével jöttek létre. Az ezt megelőző évek vonatkozásában erről kellő bizonyítékok nem álltak a Versenytanács rendelkezésére.

11. A Versenytanács határozatában megállapította, a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított a Generali az egyes márkakereskedésekkel az általa a 2004. és a 2005. évben a márkakereskedések esetében alkalmazott javítói óradíjakról szóló, a javítói óradíjak mértékét a Generali biztosításainak értékesítésében elért teljesítménnyel összekapcsoló megállapodások megkötésével.

Az Allianz és a Generali javítói óradíjakkal kapcsolatos magatartása értékelésének egyes szempontjai

12. A versenyfelügyeleti eljárásba nem kerültek bevonásra az Allianz, illetve a Generali biztosítóval szerződött egyes márkakereskedések. A Versenytanács az adott esetben sürgősen tartotta az eljárást ezekre a vállalkozásokra kiterjeszteni. Ezt a közérdek védelme nem tette szükségessé, mert a piaczaró megállapodások további érvényesülésének kiküszöböléséhez elégségesnek mutatkozik azok további alkalmazásának az Allianz és a Generali részéről történő megtiltása.

13. A Versenytanács szerint mindkét biztosító esetében az óradíj és az értékesítés összekapcsolása azt a célt szolgálta, hogy a márkakereskedésekben a magasabb óradíjért cserébe az Allianz, illetőleg a Generali számára előnyösen korlátozzák más biztosítók hozzáférését ehhez a biztosításértékesítési csatornához.

A két piacvezető biztosító, az Allianz, illetőleg a Generali arra tekintettel fogadta el az óradíjak emelését, hogy ez irányukba új biztosítási szerződések megkötésével ellentételezésre kerül. A piacon lévő többi biztosító szintén a megemelt óradíjakat volt kénytelen alkalmazni, amely növelte költségeiket, miközben a gépjárművekre szóló biztosítások terjesztésének egyik fontos csatornája számukra a megállapodások által korlátozottan volt hozzáférhető.

14. Az Allianz és a Generali magatartása alkalmas volt arra, hogy a verseny intenzitásának csökkenését okozza, s a fogyasztónak nem egy tisztességes versenyben kialakult biztosítási, illetőleg javítói díjakat kellett megfizetnie.

15. A biztosítókkal szembeni bírság esetében a Versenytanács a releváns forgalom körében az Allianz, illetőleg a Generali által a gépjárműbiztosítási piacon a 2004. és a 2005. évi megszolgált díjakat (viszontbiztosítás nélkül) vette figyelembe.

Az Allianz és a Generali közötti megállapodás, illetőleg összehangolt magatartás

16. A vizsgálat megindításakor feltételezésre került, hogy a javítói óradíj megállapodásokhoz kötődően az Allianz és a Generali között létezik egy megállapodás, amely a márkakereskedésekkel szembeni egységes tárgyalásra és az azonos óradíjak, illetve kiegészítések alkalmazására vonatkozik.

A Versenytanács a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem találta megállapíthatónak, hogy az Allianz és Generali között a javítói óradíjak tárgyában (horizontális) megállapodás jött volna létre, illetve összehangolt magatartást tanúsítottak volna.

Az eljárás alá vont biztosítók és biztosítási alkuszok közötti megállapodások

17. A biztosítási alkusz sajátos szereplője a biztosítási piacnak. A biztosítási alkusz a biztosítási szerződés létrehozására közvetlenül irányuló rendszeres üzletszerű tevékenységét nem a biztosító, hanem a szerződő fél megbízásából eljárva végzi. A független, azaz a biztosítótól független biztosításközvetítő szerepe az, hogy a biztosítási piacon hozzásegítse az őt megbízó személyt (a szerződőt) a számára legmegfelelőbb biztosítási szerződés létrejöttéhez.

A biztosítási alkusz különleges szerepe azt eredményezi, hogy a biztosítási piacon a hozzáfordulók vonatkozásában mintegy ő hozza létre és működteti a piacon lévő termékek versenyét. Ennek megfelelően alkalmas a versenytörvény megsértésére minden olyan magatartás, amely ezen verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.

18. A hatályos jogi szabályozás értelmében nincs annak akadálya, hogy a biztosítási alkusz jutalékát nem a megbízója, a szerződő (a fogyasztó), hanem a biztosító fizesse, ugyanakkor ennek – éppen az alkusz sajátos piaci helyzetéből adódóan – vannak versenyjogi korlátai: az alkusz nem köthet olyan megállapodást egy biztosítóval, amely a biztosítók közötti versenyt korlátozza.

Jogsértők például azok a megállapodások, amelyekben a felek abban állapodtak meg, hogy

- adott időszakban a biztosítási alkusz hány darab casco, illetve kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződést közvetít a biztosítóhoz,
- a biztosítási alkusz az adott időszakban általa közvetített casco és kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések minimum meghatározott százalékát közvetíti a biztosítóhoz, azt is rögzítve, hogy ez havonta minimum hány casco és kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződést jelent,
- adott időszakban az alkusz által a biztosítóhoz közvetített casco és kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések száma meghaladja a korábbi (irányadó) időszakban közvetített szerződések számát,

A versenytörvénybe ütköznek továbbá mindazon megállapodások, amelyek a biztosítási alkusz jutalékának (céljutalékának) mértékét az általa a biztosítóhoz közvetített szerződések számához (vagy az új szerzés állománydíjához)

mérten sávosan állapítja meg, ezzel arra ösztönözve az alkuszt, hogy minél több szerződést közvetítsen a biztosító felé.

19. Az eljárás alá vont biztosítási alkuszok esetében az sem volt mellőzhető, hogy szükségszerűen meg kellett jelenniük a biztosítók és azon márkakereskedők közötti, az óradíjakat az értékesítéssel összekapcsoló megállapodásokban, amelyekben biztosításértékesítéssel az alkusz oldalán, annak megbízottjaként vesznek részt. Szerepvállalásukkal jött létre az a két megállapodás hálózat, amelynek keretében az Allianz, illetve a Generali részére történő, a biztosító számára kedvező arányú értékesítésért cserébe a biztosító magasabb javítói óradíjat fizet a márkakereskedőknek.

20. A fenti szempontok alapján a Versenytanács megállapította, hogy a verseny korlátozására alkalmas magatartást tanúsított

- az Allianz és a Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft. (a továbbiakban: MPM) az általuk 2000. október 4. és 2005. március 9. között megkötött,
- az Allianz és a Magyar Opelkereskedők Bróker Kft. (a továbbiakban: MOSZ) az általuk 2002. április 16. és 2005. március 21. között megkötött,
- az Allianz és a Porsche Biztosítási Alkusz Kft. (a továbbiakban: PORSCHE) az általuk 2002. április 24. és 2005. március között megkötött,
- a Generali és az MPM az általuk 2000. október 11. és 2005. március 1. között megkötött,
- a Generali és a MOSZ az általuk 2001. december 21. és 2005. augusztus 10. között megkötött,
- a Generali és a PORSCHE az általuk 2002. január 21. és 2005. augusztus 31. között megkötött,

a biztosítási alkusz magatartásának versenykorlátozó módon történő befolyásolására irányuló megállapodásokkal.

21. A bírság körében a Versenytanács

- az Allianz és a Generali esetében az adott biztosítási alkusz által az adott időszakban a biztosítóhoz közvetített gépjárműbiztosítási szerződések állománydíjából,
- a biztosítási alkuszok esetében az adott biztosítási alkusz által az adott időszakban a biztosítóhoz közvetített gépjárműbiztosítási szerződések után folyósított jutalékok összegéből

indult ki.

A jogsértő magatartás folytatásának megtiltása

22. A Versenytanács a jogsértő magatartások további folytatását a határozat kézhezvételétől megtiltotta. Ez nem jelenti azt, hogy például egy biztosító nem köthet megállapodást egy biztosítási alkusszal vagy egy márkakereskedéssel. A Versenytanács határozata azt kívánja elérni, hogy ezen megállapodások a versenyjogi követelmények tiszteletben tartásával kerüljenek megkötésre.

A Mabisz magatartása

23. A Versenytanács a szakmai szervezetek tevékenysége kapcsán emlékeztet arra, hogy a versenyszabályozás egyik alapvető célja az, hogy a piaci szereplők szabadon és önállóan hozzák meg üzleti döntéseiket. Egy-egy döntés meghozatala kockázatokkal járhat, mivel az egyes piaci szereplők előtt számos, a piac működésére vonatkozó adat nem ismert. Nyilvánvaló, hogy a vállalkozásoknak érdeke az önálló döntésekből és az információ hiányból eredő kockázatok csökkentése. Gyakran a vállalkozások szövetségei vagy más szervezetek vállalnak fel olyan feladatokat, melyek hozzájárulnak a transzparencia és a piaci ismeretek növeléséhez, és így lehetővé teszik a tagvállalatok számára, hogy elkerüljék a kockázatos döntéseket.

A szakmai szervezetek egyik hagyományos funkciója az adatok gyűjtése, cseréje, szolgáltatása. E tevékenységnek ugyanakkor vannak versenyjogi korlátai, így különösen az, hogy e tevékenység sem sértheti azon elvet, hogy a versenytársaknak egymástól függetlenül kell kialakítaniuk a versenyben tanúsított magatartásukat, anélkül, hogy tudomásuk lenne a versenytársak jövőbeni magatartásáról. Amennyiben a szervezet ezen korlátot átlépi, megállapítható versenyjogi felelőssége.

24. A javítói óradíjak vonatkozásában a biztosítók között létrejött esetleges megállapodás kapcsán a versenyfelügyeleti eljárás kiterjesztésre került a Mabisz-ra is.

A Mabisz vonatkozásában a Versenytanács megszüntette a versenyfelügyeleti eljárást, mivel nem nyert bizonyítást, hogy a Mabisz jogsértő magatartást tanúsított volna a javítói óradíjak megállapításával összefüggésben.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-051/2005**.

Budapest, 2006. december 21.

Gazdasági Versenyhivatal

Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>